

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

Кваліфікаційна робота магістра

НА ТЕМУ

«Український плакат воєнного часу»

Виконала:
студентка 2-го курсу групи КМДМ-21с
спеціальності 028 – Менеджмент
соціокультурної діяльності
Кушик Наталія Романівна

Науковий керівник:
д.і.н., доцент **Белінська Л.С.**

Львів – 2022 року

Зміст

Вступ.	4
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ПЛАКАТІВ	
1.1. Дефініція, особливості й різновиди плакату	6
1.2. Історичний огляд ретроспективи плакату	20
Розділ 2. РОЗВИТОК МИСТЕЦТВА ПЛАКАТУ ВОЄННОГО ЧАСУ	
2.1. Плакати Першої світової війни, Другої світової війни та німецької і радянської окупації	29
2.2. Плакат і поштові марки українського визвольного руху	38
2.3 Сучасний плакат російсько-української війни	45
Розділ 3. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ПЛАКАТУ	
3.1 Експозиції українського плаката воєнного часу	50
3.2 Українські плакати військового часу у Piazza Ucraina на La biennale di Venezia	57
3.3. Марки воєнного стану	61
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ	73

ВСТУП

Найбільш глобальною проблемою розвитку української культури і візуальної зокрема є брак фінансування малярів, художників, митців і пов'язаних з ними культурних проектів в умовах військового стану. В Україні триває війна. Вона надає нових сенсів усьому, суспільство реагує на болючі виклики сьогодення і трансформується у нові форми взаємодії. Найяскравішим виразом трансформацій, які відбуваються, є мистецтво у всіх його проявах. Під час війни креативні індустрії зазнали відтоку талантів, скорочення фінансування, зниження попиту на культурні продукти та послуги, негативних наслідків розірваних ланцюгів постачання. Державні кошти, які в мирний час виділялися на культуру, в умовах воєнного стану спрямовані на підтримку Збройних Сил України. Основними завданнями менеджерів культурної сфери від час воєнних дій: зниження ризику для людей, мінімізація шкоди, вчасна консервація і оцифрування інформації, навчання персоналу щодо дій у надзвичайних умовах, захист інфраструктури і активів, розуміння юридичних наслідків та захист репутації.

Іноземні митці які торкаються теми російської воєнної інтервенції в Україну, яка розпочалася 2014 року, намагаються визначити міру власного наближення та участі в тому, що відбувається на окупованих та анексованих українських теренах, дати оцінку цим подіям, процесам і, що важливіше, показати всім: так, справжня війна в Україні триває. Мистецька мова універсальна й говорить однаково чітко до представників різних культур та епох. З перших днів повномасштабного вторгнення російських військ в Україну багато українських митців зробили свій вибір діяти: говорити тут і зараз про війну без дистанції. Візуальні образи, створені митцями стали «голосами» спротиву на громадських акціях в містах України і світу, отримали резонанс у ЗМІ, тиражувалися тисячами в дописах у соціальних мережах. Лаконічні плакатні повідомлення, стали однією із форм діалогу всередині українського суспільства, а також закордоном. Вони швидко розлітаються месенджерами, розклеюються вулицями міст і підтримують бойовий дух української нації. Через плакат митці висловлюють складний спектр емоцій та жах подій, які сьогодні переживають і через які проходять всі українці.

Актуальність обраної теми полягає тому, що лаконічні плакатні повідомлення стали

однією із форм висвітлення динамічних воєнних подій, діалогом всередині українського суспільства та способом поширення інформації про російсько-українську війну світові.

Мета дипломної роботи у простеженні періодизаційної системи розвитку українського плаката і дослідження його з соціокультурної позицій, зважаючи на інформаційну, медійну, композиційну, образну складові та сучасні віртуальні трансформації.

Завдання магістерської роботи

- розглянути головні історичні передумови виникнення феномену плаката;
- виявити особливості розвитку плакатного мистецтва у світі та в Україні;
- розглянути існуючі види, жанри і типи плакатів;
- підкреслити особливості плаката воєнного часу;
- виявити засоби пропаганди у плакаті;
- дослідити вплив мистецтва плакату на суспільство у міжнародних майданчиках і експозиціях;

Об'єкт дослідження — український плакат воєнного часу

Методи дослідження

Для вивчення стану досліджуваної проблеми були використані наступні методи: комплексного історико-культурного і стилістичного аналізу; хронологічного аналізу і синтезу — для узагальнення історико-культурних завдань і мистецьких трансформацій; узагальнення; спостереження; порівняння.

Наукова новизна дослідження полягає у детальному вивченні феномену сучасного українського плаката воєнного часу, мистецтва швидкого реагування, а також у додатковому заглибленні, деталізації, розширенні і доповненні вже відомих історичний відомостей про плакат та перенесенні й порівнянні цих відомостей з феноменом сучасного плакату воєнного часу.